

SLOVENE

Štev. 274.

POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
(vhod čez dvorišče nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure dopoldne.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona št. 74.

V Ljubljani, v sredo, 30. novembra 1904.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemati:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. Vupravnštvu
prejeman: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 v.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
Vaprejeva naročnino, inserate in reklamacije. —
Izdati se mora vsa računska enostopna pettira (dolžina
75 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane vsotopna garmondvina
26 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
Upravniškega telefona št. 188.

Mrtvo mesto.

Dunaj, 29. nov.

Nedavno je dr. plem. Körber avstrijski parlament primerjal mrtvemu mestu, koder se martinčki grejejo na soncu in med razvalinami bujno raste grmovje in bodičevje, v katerem se skriva raznovrstna golazen. Optimisti s to primero niso bili zadovoljni, četudi je letos suša mnogokje uničila poljske pridelke. Tolažili so se, da vlada na jesen odpre bogate svoje salge ter z odprtimi rokami siplje zlat dež po deželah.

Res je vlada takoj v prvi seji dne 17. t. m. predložila načrt zakona, da hoče razdeliti 15 $\frac{1}{2}$ milijona raznim revežem, da ublaži bedo. A ravno ta načrt zakona je sedaj velika ovira za delavnost parlamenta. Kakor sem že poročal, ponuja vlada 15 $\frac{1}{2}$ milijona, obenem pa zahteva za prazne svoje blegejne 53 $\frac{1}{2}$ milijona. Parlament naj torej dovoli 69 milijonov novega državnega posojila v ta namen, da vlada ublaži dvojno bedo — valed nim po raznih deželah in valed raznih stroškov v državnih blagajnah. Dčim glasuje za 15 in pol milijona vsa zbornica, upira se ogromna večina kreditu, ki ga vlada zahteva za svojo upravo. Ta kredit bi izražal zaupanje vladi, a pravega zaupanja ni ne na levici, še manj na desnici. Med nemškimi sgrarci tudi dogodki v Inomestu niso toliko razburili duhov, ko ravno ta oblika vladnega načrta, s katerim išče politično zaupanje za nepolitični kredit. Za časa najhujše obstrukcije so tudi češki poslanci vedno glasovali za državne podpore. Ko je vlada pred tremi leti za trenotek omamila češko obstrukcijo z milijardo za razne investicije, so ji dovolili še 80 milijonov povrhu v pokritje tekočih stroškov iz državnih blagajnic. Danes je stvar drugačna. Ona milijarda je pozabljena, pač pa je v živem spominu § 14. In če si vlada z novim posojilom napolni blagajne, more s paragrafom 14. brez skrbi nadaljevati vladne posle. V zbornici pa je sedaj izključena večina, ki bi odobrila teko kupčijo.

Razmere so torej skrajno žalostne, parlament je v istini mrtvo mesto, ki ga ne poživljajo najprijetli govori ministrskega predsednika. Razprava o „vladni izjavi“ doslej ni razjasnila situacije. Jutri utegne biti razprava končana, edini uspeh pa bo nekaj debelih stenografskih zapisnikov za poznejšo zgodovino avstrijskega parlamenta in narodnih bojev v državi.

Nemška ljudska stranka je minoli teden sprožila misel, naj se snidejo načelniki vseh klubov ter izkušajo potem kompromisa omogočiti delo v zbornici. Temu nasvetu so danes pritrdile tudi ostale nemške stranke. Poljaki se utegnejo udeležiti teh posvetovanj, boje pa se, da tudi iz te moke ne bode kruha. Parlamentarni komisiji „Slovanske zveze“ in mladočeškega kluba imata jutri pred seboj posvetovanje, ali naj se načelnika udeležita skupnih posvetovanj in katero stališče naj zagovarjata. Opravičeno dvomimo, da bi načelniki oživili „mrtvo mesto“. In kaj potem? Ako grof Tisza ne doseže svojega namena ter ne ukroji obstrukcije v ogrski zbornici, potem je tudi ogrska nagodba s § 14. nemogoča. V tem slučaju vlada zopet odgodi parlament, in mogoče je,

da nova vlada poizkusi v parlamentu dognati nagodbo in druga nujna vprašanja. Baron Chlumecky že zopet straši po zbornici kot bela žena, ki naznanja smrt. Seveda so to le ugibanja, ki izvirajo iz vidnega strahu nemških strank, da bi morda bila sedanja vlada le prisiljena odstopiti.

Današnja seja je trajala do pol 4. ure. Prvi govornik Hruby je odgovarjal na izvajanja levičarjev glede slovanskih vzporednic v Sleziji. Naglašal je, da so Nemci kot „beati possidentes“ zadovoljni, ako vlada s § 14. rešuje in dovoljuje državne potrebnosti. Nemške stranke zavračajo vso odgovornost na vlado, ta pa na stranke sploh, zato je vsa politična situacija „circulus vitiosus“, iz katerega nihče ne najde izhoda. Razne nemške stranke bi ne ugovarjale, ako vlada s § 14. uveljavi nagodbo z Ogrji, carinski tarif in še nova vojaška bremena. Čehi so pripravljeni za pošteno spravo, ako vlada ustreže njihovim opravičenim zahtevam.

Dr. Menger je tudi danes govoril jako zmerno in spravljivo. Ko bi bile nemške stranke istega duha, je sprava kmalu gotova. Tržaški poslanec dr. Hortis pa je izjavil, da so in hočejo Italijani biti gospodari v Trstu, kjer hočejo imeti tudi svoje vseučilišče. Češki radikalec dr. Rada je zopet razlagal svoj program, napadal vlado in mladočeško taktiko. Zadnji današnji govornik je bil dr. Ferjančič, ki je izjavil v imenu svojih tovarišev, da so proti italijanskemu vseučilišču v Trstu.

Pisma iz Srbije.

Srbija, Bolgarija, Makedonija.

Belgrad, 27. nov.

Narodna skupščina razpravlja o adresi, s katero hoče odgovoriti na kraljevi prestolni govor. Adresa je parafraza prestolnega govora. Skupščina izjavlja svojo radost, ker so odnosi med Srbijo in Avstro-Ogrsko dobri in prijateljski ter najboljši zagotovilo za gospodarski razvoj Srbije. Adresa dalje izraža simpatije za Rusijo in željo, da zmaga rusko orožje v boju za krščansko stvar in civilizacijo. Istotako so najboljše razmere med Srbijo in Črno Goro. Interesi Srbije in Bolgarije so solidarni in naj bi tudi ostali. Glede Makedonije pa izjavlja skupščina, da se narod živo interesuje za svoje brate v Makedoniji in trdno upa, da bodo pričetke reforme omogočile miren kulturni razvoj.

Prvi govornik v adresni razpravi, liberalac dr. Veljković, je zahteval, naj vlada pojasni, v čem je prijateljstvo med Srbijo in Bolgarijo, ker je bolgarski min. predsednik Petrov izjavil, da med državama ni nobenega sporazuma. Ribarac, vodja narodne stranke, je grajal belgrajske trgovce, ker so obiskali mažarske trgovce v času, ko hoče ogrska vlada nasilno spreti srbske šole na Ogrskem. Govornik tudi nasprotuje sporazumu z Bolgarijo ter obsoja vlado, ker ni storila koraka, da brani Srbe v Makedoniji proti turškim in bolgarskim razbojnikom. Graja tudi bolgarske revolucionarne odbore, ki hočejo s tujo pomočjo iz Makedonije narediti novo Bosto. Tega pa srbski narod ne more trpeti, ker se ga tiče usoda Makedonije kakor osoda Bosne. In usoda Bosne se tiče srbskega naroda, dokler se to vprašanje ne reši na korist — Srbije (!).

Avakumović, liberalni vodja, je za sporazum z Bolgarijo, a se boji bolgarske neodkritosti. Zahteva od vlade, naj uveri skupščino, da od sporazuma z Bolgarijo Srbija ne bode imela škode. Ne veruje, da so Bolgari iz čistih namenov za avtonomijo Makedonije, zato želi, da se makedonsko vprašanje reši sporazumno na korist Bolgarije in Srbije. Treba je torej jasneje in od-

ločneje govoriti, da hoče Srbija vse storiti za premembo osode Makedoncev na korist njihove in Srbije. Vlada naj torej v tajni seji pojasni, v čem obstoji sporazum med Srbijo in Bolgarijo glede Makedonije.

Nikolič, predsednik adresnega odbora, Milan Djurić in Petrović so branili načrt adresse. Naglašali so, da so vsi poslanci edni glede obrambe srbskih koristi in da sporazum z Bolgarijo sloni na skupnih interesih. Lubezni pa med dvema državama ne more biti, ker politika take lubezni ne pozna, marveč le skupne interese. Zato je potreben srbsko-bolgarski sporazum, v preporočnih vprašanjih pa kompromis. Adresa izraža živo zanimanje za Srbe v Makedoniji, zato naj skupščina addresso odobri.

Minister Pašić je izjavil, da se srbska in bolgarska vlada drže načela: »Balkan balkanskim narodom«. Bosansko vprašanje pa je stvar velikih držav. Vlada vodi politiko sporazuma za izvršitev reform v Makedoniji.

Nato je zbornica odobrila s 97 radikalnimi glasovi proti 12 glasovom liberalcev in narodnjakov.

Vsi govorniki brez izjeme pa so izjavili, da glasujejo za novo državno posojilo, ki se porabi za novo orožje.

Adreso je predsednik Stanojević z deputacijo izročil kralju, ki je izjavil, da se strinja z adresno.

Pisma iz Bolgarije.

Novo posojilo. — Adresa. — Makedonija.

Sofija, 26. nov.

Časopisje ostro napada vlado zaradi novega posojila v znesku 100 milijonov frankov. Za 83 novih brzostrelnih baterij je vlada naročila topove od francoske tvrdke Schneider & Comp. Ti troški znašajo 30 milijonov. Dvajset milijonov hoče vlada izdati za želaznici Trnovo-Trevno in Radomir-Kjustendil. 25 milijonov dobila v obligacijah bolgarska narodna banka in zemljedelska banka na račun državnega doiga. 15 milijonov dinarov pa ostane vladi, da poplača viseče dolgove in velike stroške tega posojila. Posojilo se realizuje ob novem letu. Za slučaj vojske, epidemije, finančne krize itd. pa morejo banke odreči posojilo. Pogoji so torej precej hudi.

Finančni minister Pajkov je v sobranju pojasnil vzroke, zakaj vlada zahteva novo posojilo. Treba je plačati viseče dolgove, zgraditi nove železnice in za armado preskrbeti boljša orožja. Vsa bolgarska dolga znaša 317.518.000 levov. Vlada je dobila novo posojilo pod boljšimi pogoji nego l. 1902.

Opozicija je sicer ostro grajala pogoje novega posojila, a večina je vladi zagotovljena.

Sobranje ni še odobrilo adresse na knežev prestolni govor. Adreso bo umetniško okrasil bolgarski slikar Tachev v staro-bolgarskem slogu.

Makedonski begunci v Bolgariji so izbrali nov odbor, ki naj nadaljuje delo za osvobodjenje Makedonije. Predsednik dr. Najdev ima nalogo, da sestavi poziv na vse Makedonce, naj se edini in skupno nadaljujejo boji za prostost.

V Sofijo je prišel Damjan Grujev, načelnik makedonske vataške organizacije. Grujev je bil težko ranjen v boju s Turki. Sedaj je v hotelu »Orient« in govori le z najboljšimi prijatelji, ker je vled rane jako slab. Grujev je z dušo in telom zavzet za Makedonijo ter že nekaj let vodi vse gibanje. Ko se je zdravil nekaj časa pri vojvodi Krstiču v Makedoniji, so Turki Krstiču ponudili 100.000 frankov, ako jim izroči Grujeva. Krstič je ponudbo odklonil.

Iz tega je razvidno, koliko skrbi dela Grujev Turkom. O priliki ga obiščem ter vam več poročam.

Rusko-japonska vojska.

Naskok na Port Artur — odbiti!

V soboto je prišel general Nogi nov naskok na trdnjavo ter posebno na utrdbe Sansušan, Eclunšan in Kikvanšan. V Tokiu je bila v nedeljo razširjena vest, da napadi napreduje in v Čfu so bili že pripravljeni na padeč trdnjave.

Poročilo iz Tokia, ki je prišlo preko Rima, poroča dne 28. t. m., da se je Japoncem v zadnjem naskoku posrečilo razrušiti utrdbe Eclunšan, Osjerlun ter Majokobe Jamadje. Pri napadu na Sansušan in Kikvanšan so bili Japonci odbiti; izgubili so skoro 7000 mož.

Iz Londona poročajo 29. t. m.: V Tokiu in Sangaju so mnjenja, da se bo obleganje Port Arturja odslej vršilo še z večjo energijo. Nasprotno pa poroča dopisnik »Daily Telegrapha« iz Čfu, da se je bombardement in naskok od 22. do 24. t. m. končal z japonskim neuspehom, ki je stal težko živce. V Tokiu je vse pobito, ker se je napad na Port Artur zopet ponarečil. »Daily Express« poroča, da so v Tokiu mnjenja, da je oblegovala armada storila nadčloveške napore, da bi zavzela trdnjavo. Molke na vseh uradnih straneh dokazuje, da ni bilo nikakega uspeha.

Neverjetna vest izpred Port Arturja.

Tokio, 28. nov. Reuterjev urad poroča, da je bil nočni japonski naskok na 205 m. visok grič uspešen. Sodi se, da so Japonci storili s tem že 90% dela, da popolnoma zasedejo Port Artur. V posesti tega griča zamrejo Japonci luko popolnoma pregledati.

Položaj na mandžurijskem bojišču.

Silovit mraz v Mandžuriji zelo vpliva na operacije. Kakor poročajo iz Tokia so našli pet vojakov Kurokijevе armade, ki so stali na predstraži, zmrazjenih.

Iz Peterburga poročajo 28. t. m., da Japonci na zahodni strani železnice demonstrativno potiskajo naprej svojo konjenico. Dne 27. t. m. so napadli vas Linšipu, a so bili odbiti. Kakor se govori, je vzbudilo vpo-kliecanje dopolnilnih rezerv na otokih Kiasiu in Osaka med prebivalstvom veliko nevoljo. In ravno vsled tega je dobil Kuroki v dopolnitev svoje armade le neizurjene novince. Glasi se, da so Japonci postavili pri Hajcepu obležne topove starega modela.

Iz Mukdena poroča »Lokalanzeiger« od 27. t. m.: Na postojankah v gorovju je padel streg. Sicer pa je mraz in brez vetra. O nadaljevanju vojske so mnjenja različna. Eni mislijo, da bo boj miroval do spomladi, drugi mislijo, da se bodo dogodki, proti katerim je bilo vse dosedanje le igra, pričeli razvijati najkasneje ob prihodu baltiskega brodovja. Ravno vsled tega brodovja bodo Japonci potkusili vse, da še prej, nego pride sem brodovje, pribore na suhem odločilno zmago. »Vestnik mandžurijske armade«, katerega 100. številka je išla v ponedeljek, natančno naznanja gibanje baltiskega brodovja. Vojaki ta list vkljub svoji mali plači pridno kupujejo ter z zanimanjem zasledujejo vsa poročila.

»Lokalanzeiger« poroča iz Mukdena 28. t. m.: Ze od 24. t. m. je Rennenkampfov oddelek, ki stoji na najvzhodnejšem krilu, izpostavljen neprenehoma japonskim napadom. Dne 25. t. m. je napadla sovražna brigada z 12 topovi dvakrat brezuspešno Rennenkampfove pozicije. Drugi dan so Japonci ponovili napad na centrum in levo krilo generala Rennenkampfa, a so kmalu odjenjali. Njihove izgube so velike. Dne 27. t. m. se je ob 7. zjutraj zopet pričel boj pehote. Napadajoče japonske čete pripadajo 7. rezervnemu polku.

Ruski brzojavni urad poroča iz Hvan-

sana dne 29. t. m.: Včeraj pri svitanju dneva so Japonci napadli Rennenkamplove čete, a so bili z velikimi izgubami odbiti. Tri japonske kompanije so hotele obiti Ruse, kar je pa naša ruska kompanija preprečila. Rusi so zaplenili mnogo orožja. 300 najdenih japonskih trupel je bilo pokopanih.

Kuropatkin poročila.

Dne 27. t. m. poroča Kuropatkin: Po poročilu, ki mi je došlo danes ob 7. uri zjutraj od oddelka, ki stoji pri Cihnenčenu, je noč prešla mirno. A ob pol 7. uri zjutraj je sovražnik zopet prišel s ofenzivo ter ob 7. uri prišel streljati na levem krilu. Od 25. do 26. novembra je izžubel naš oddelek skupno 11 mrtvih ter 62 ranjenih. A ranjenih skoro vsi prosijo, če smejo ostati v vrstah. Poveljnik smatra sovražnikove izgube za velike. Mi smo zaplenili več kot sto pušk. Po uniformah padlih Japoncev sodimo, da 7 rezervni polk deluje pri našem centru in levemu krilu. Stotnik Wankowsky se je splazil s sedmimi lovci svoje stotnije na večer 26. t. m. v centru naših postojank ob Šahu proti sovražnim predajim stražam ter je osebnoujel nekakega japonskega podčastnika, ki se je oddaljil od straže. Ujeti je prišel vpiti, nakar je ostala straža zbežala. Vred tega sta zbežali tudi dve japonski stotniji, ki sta tam delali. Dva Japonca sta bila ranjena. Danes se je na japonske okope posamič streljalo.

Z dne 28. t. m. poroča Kuropatkin: Boj pri Cihnenčenu se je danes zopet pričel ter končal ob 11 uri dopoldne. Sedaj pokopujemo mrtve sovražnike. Njihovo število je iznašalo do popoldne 230. Vsi pripadajo 7. rezervnemu polku 9 brigade. Mnogo pušk, streliva ter orožja za utrdbena dela je prišlo nam v roke.

Saharov poročila.

Brzjavka Saharova od 28. t. m. se glasi: Od včeraj zjutraj Japonci zopet nadaljujejo ofenzivo proti Cihnenčenu. A naš ogenj iz topov in pušk jo je ustavil. Boj je prenehal ob 6. uri sivečer. Sovražnik se ni mogel približati našim pozicijam več kot za 600 korakov. Vred hudega steženega viharja je bil boj večkrat prekinjen. Ko se je vreme okrog 3 ure popoldne zopet razjasnilo, je bilo opaziti, da iz naših sovražnik obiti desno krilo naše pozicije. S preciznim streljanjem smo prisilili tri sovražne stotnije, da so se umaknile. Ta dan naše izgube niso bile znane.

Dne 27. t. m. zvečer so zasedli oddelki naših prestovoljnih lovev pod poveljstvom stotnika Kotlubeja selo Nanganca pred Putilovim gričem ter je držali vključ silovitemu streljanju sovražnikove, dokler niso lovci položili pod poslopje, ki je služilo sovražniku kot utrdba, bombe. Ko so se naši oddelki umaknili, je sletelo poslopje v zrak.

Nato smo pričeli obstreljavati selo Nanganca ter v bližini ležečo sotesko, katero so zopet zasedli močni japonski oddelki. Na naši strani je bil en moč ranjen.

General Saharov poroča s dne 29. t. m.: Po včerajšnjem napadu na naše pozicije se je pričel sovražnik popoldne umikati. Naše straže, ki so ga zasledovale, je sprejel v nekem selu, 4 km. od naših pozicij, s streljanjem. Naši topovi so prisilili sovražnika, da se je umaknil iz sela. Noč na 29. t. m. je prešla mirno.

Japonci se pripravljajo na sprejem baltičkega brodograja.

»Neue Fr. Presse« poroča iz Londona 29. t. m. Iz Sascho so odplule včeraj tri japonske križarice ter 15 rušilcev torpedovk z zapечатimi pismi. Odplule so proti jugu. Sodi se, da bodo zadele v Indijskem morju ob baltičke brodograje.

Švedski kapitan o Vladivostoku.

»Moskov. Vedomosti« so objavile razgovor s švedskim agentom vojne mornarice, kapitanom Lübeckom, ki se je povrnil z bojišča na Švedsko. Isti pripoveduje sledeče: Bival sem na skrajnem Vstoku že od meseca aprila. Vladivostok je silno močno utrjen. Po moji sodbi ni nikakor možno vzeti te trdnjave. Kje naj vzame sicer Japonci, ki je že vsled brezuspešne blokade Port Artura oslabiljena, potrebne moči, da blokira in oblega tako mogočno trdnjavo, kakor je Vladivostok? V mestu vlada popoln mir, kakor da bi se vršila vojna zelo daleč od njega. Javno življenje hodi svojim navadnim putem in ako ne bi primanjkovalo nekaterih, za vsakdanje življenje zelo važnih predmetov, katerim se je cena zelo povišala, bi sploh ne bilo nikakega razločka med mirovnim in sedanjim vojnim stanjem.

O vojni se je izrazil omenjeni kapitan: Po mojem mnenju se vojna izvrti še le na jesen bodočega leta. Kar se tiče operacij na morju, jih zamore zimski čas le malo ovirati. Vsekako je pričakovati večih spopadov na kopnem. Kapitan je tudi pohvalil ruske pomorščake, disciplino, ki vlada na brodograju, in pristrane odnose med častniki in moštvom.

Avstrijski cesar in hulaški dogodek.

Dne 28. t. m. sta bila pri grofu Goluchowskemu angleški poslanik ter nemestnik ruskega poslanika, da v imenu svojih vlad

vprašata, bi li bil cesar voljan, imenovati petega člana preiskovalne komisije. Grof Goluchowski je odgovoril, da je v položaju reči, da je cesar voljan imenovati petega člana.

400 železniških voz izginilo?

Berlinska »Post« poroča 29. t. m. iz Peterburga: Iz Irkutsk poročajo, da je te dni izginilo v okrožju s birske železnice 400 vagonov z živežem in obleko. Vagoni, ki so bili namenjeni na bojišče, so bili last kitajske železniške družbe.

Japonska bojna sila.

Reuterjev urad poroča iz glavnega stana ruske armade z dne 28. t. m.: Po sem došli poročilih imajo Japonci skupno osem divizij, poleg tega devet brigad pehote ter dve brigadi konjenice.

Brodograje Roždestvenskega.

Reuterjev urad poroča iz C. petcwna dne 28. t. m.: List »Argus« je prejel brzo javko, ki pravi, da brodograje Roždestvenskega pri Swakopmundu (Namška Južno-zahodna Afrika) jemlje premog.

Izpremembra volivnega reda za moravski deželni zbor.

Včeraj je v državni zbornici zboroval stari pododsek za izpremembo volivnega reda za moravski deželni zbor. Pododsek je izdal izjavo, da je temeljito proučil vprašanje o sestavi moravskega deželnega zbora. Nemoi so naglašali med posvetovanjem, da hočejo obdržati gotovo število mandatov zane. Število poslancev nameravajo zvišati za 50, oziroma na 51. Skupno število moravskih deželnih poslancev bi znašalo, ako se v tem smislu izpremeni volivni red, 150 oziroma 151.

Čehi na Nižje-Avstrijskem.

Čehi na Nižje-Avstrijskem imajo izbornu organizacijo. Zadnji čas so jeli ustanavljati narodno-socialistična društva za mladino. Tudi češki gostilničarji imajo svoje društvo. Posebne posredovalnice skrbje, da dbe češki podjetniki in gospodarji delojemalce Čehi. »Živnostenska banka« pa nakupuje zemljišče za zemljiščem Ina Cehom, katerih je na Nižje-Avstrijskem tako veliko število, ne dovolijo čeških šol!

Poslanec Albrecht o položaju.

Dne 28. t. m. je imel poslanec Albrecht v Litavi političen shod. Rekel je, da nemška ljudska stranka zaradi poletnih dogodkov ne zaupa Köberju. Stranka bo ostala zvesta nemški skupnosti in bo vse poizkusila, da bo zborovalec delala. A nikdar ne bo dovolila, da bi dobili Čehi kakih ugodnostij, katere naj bi plašali Nemci.

Dogodki na Ogrskem.

V ponedeljek je liberalna stranka priredila shode v Debrecinu, Temešvaru, Rešici, Aradu in Sobotici. Zborovalci so izrekli Tiszi zahvalo in zaupanje, ker je porazil obstrukcijo. Tisza namerava svojim volivcem pismeno naznaniti, kaj namerava izvršiti v bližnji bodočnosti. Szell je zborničnemu predsedstvu naznanil svoj odstop v pismu, obsegajočem 5 vrst. Pristaši liberalne stranke pošiljajo Tiszi in na predsednika ogrske zbornice pohvalna pisma zaradi njunega postopanja pri poostitvi poslovnika. V ponedeljek so zborovali v Budimpešti visokošolci. Izvolili so odbor, ki naj izposluje satisfakcijo zaradi sobotnega policijskega nastopa na budimpeštanskem vseučilišču. Visokošolca Michaly so zaprli, ker se je hvalil, da je oklofutal policijskega nadzornika. Michaly je izjavil, da si je to izmislil, ker je hotel za svoj namišljeni čin dobiti čestitke. Ko je prosil policijo odpuščanja, so ga izpustili. Včeraj so zopet odprli vrata glavnega vseučiliškega poslopja. Rigorozi včeraj niso bili moteni. Visokošolska mladina je bila popolnoma mirna. Danes prično na obeh visokih šolah s predavanji. Učenci živinozdravniške visoke šole so se izjavili solidarnimi s slušatelji vseučilišča. Rektorja so prosili, naj prekine predavanja do četrtka in jim dovoli, da se udeležijo včerajšnjega shoda visokošolcev. Rektor je prosilcem ustregel.

Hrvaški dijaki pri naučnem ministru.

Deputacija hrvaških visokošolcev z dunajskega, praškega, graškega, inomoškega in zagrebškega vseučilišča je bila po hrvaških državnih poslancih včeraj predstavljena naučnemu ministru dr. pl. Hartlu. Ministru so predložili spomenico, v kateri prosijo, naj bodo državne izkušnje, rigorozni in doktorske diplome juristov in filozofov na zagrebškem vseučilišču tudi v Avstriji veljavne. Dosedanji vladni koraki so nezadostni, ker se vlada ni ozirala na filozofe, dasi so na zagrebškem vseučilišču ista predavanja, kakor na ostalih avstrijskih vseučiliščih. Če so se priznale izkušnje za državno službo kot veljavne, bi bilo pravico, da se prizna veljavnost izkušenj tudi za zasebne službe. Naučni minister se prosi, naj v sporazumu s hrvaško vlado uredi to vprašanje, zlasti ker se vrše na zagrebškem vseučilišču priprave, da se bodo vsi pred-

meti poučevali tako, kakor se poučujejo v Avstriji. Hartel je obljubil, da bo pustil zadevo preiskati. Zlasti ga pa veseli, da se bo na zagrebškem vseučilišču izpremenil učni načrt na način običajen v Avstriji. Dosedanje odredbe naučnega ministrstva dokažejo, da vlada upošteva upravičene zahteve slušateljev na vseučilišču v Zagrebu. Na opombo nekega dijaka, da položaj Hrvatov vsled nestrpnosti Nemcev na avstrijskih vseučiliščih ni prijeten je rekel minister, da on obžaluje take pojave. A povzroča jih le del dijaštva, nikakor pa ne vse dijaštvo. Minister je še pripomnil, da dr. Koerber v svojem zadnjem govoru ni mislil, da so zagrebški visokošolci v Avstriji manj vredni. Hotel je le poudarjati, da je visokošolcem iz Dalmacije in Istrije, ki so dobili svoje izobrazbo na avstrijskih vseučiliščih, odprta državna služba v celi državi. A slušatelji zagrebškega vseučilišča po sedaj veljavnih predpisih po dovršenih študijah v Zagrebu in po naknadni izkušnji dobe državno službo le v Dalmaciji in Istriji.

Posledice inomoških dogodkov.

Včeraj so zopet izpustili 10 nanjanskih visokošolcev iz preiskovalnega zapora. V zaporu je še 38 laških visokošolcev.

Voditelj anarhistov Most zaprt.

»New York World« poroča iz St. Louisa, da so zaprli voditelja anarhistov Mosta. Policija je izvedela, da so imeli anarhisti meseca septembra v St. Louisu tajen shod, na katerem je govoril Most o nadaljevanju anarhističke propagande. Vred tega so odločili tudi ob Rooseveltovem potovanju v St. Louis najobširnejše varnostne odredbe.

Prestolni govor v rumunski zbornici.

V ponedeljek je bilo otvorjeno redno zasedanje rumunske zbornice s prestolnim govorom, ki je zunanjemu politiku rumunskega kraljevstva označil sledeče: Stremljenja držav, rešiti vam nesporazumljenja na miren način, utrjujejo vedno bolj mir. Rumunija zasleduje tako mednarodno politiko, da si pridobi zaupanje in prijateljstvo vseh.

Nemški državni zbor.

Včeraj je bil odprt nemški državni zbor. Predsednik Ballestrem je naznanil, da bo zbornica razpravljala poleg proračuna, tudi o zakonskih načrtih glede dveletne vojaške službe in pa o pomnožitvi armade v mirnem času. Zbornica bo proračun in naknadni proračun, načrt o stanju armade v mirnih časih in pa o dveletni vojaški službi skupno rešila. Ballestrem je naznanil, da bo zbornici trgovinske pogodbe predložil v prvi polovici meseca decembra, ne glede na to, ali se s Avstro-Ogrsko sklene trgovinska pogodba ali ne. To vprašanje se bo rešilo na Dunaju v treh dneh.

Rusija in Angleška v osrednji Aziji.

Reuterjev urad poroča z dnem 23. oktobra: Bolaski guverner je naznanil afganistanskemu emirju, da je došla v Hissak vangar nova ruska armada. Guverner v Sijabada pa poroča, da so Rusi svoje obmejne straže ob reki Kohuha pomnožili na 4000 mož. Tudi guverner v Heradu poroča, da se ruske čete jako pomnožujejo. Guverner je zahteval 20 000 mož, kar je emir takoj dovolil. Sijabadskegu guvernerju je emir postal obmejne zemljevide in mu ukazal, preprečiti vsako prekradenje meje. Nadalje je dobil povelje, utrditi mesto z novimi utrdbami, jarki in štirimi stolpi. Isto povelje je dobil guverner v Njni.

Nesporazumljenje med Nemčijo in Avstrijo.

Med pogajanja o trgovinski pogodbi med našo državo in Nemčijo je prišlo do jako velikih in resnih nesporazumljenj. Popolnoma nerešena so še vprašanja o carini na mlinarske izdelke, na živino in na les. Tudi glede zdravstvenih prepisov za izvoz živine ni prišlo še do sporazumljenja. Vsi ti predmeti so jako važni za našo državo, ker se vsako leto izvažajo za 300 milijonov tega blaga v Nemčijo. Med našo državo in Nemčijo je zaradi dosedanjega neuspeha v pogajanjih nastala napetost v trgovinsko-političnem oziru. »Kölnische Zeitung« pa poroča, da je včeraj zvečer šlo več nemških poročevalcev in posredovalcev z Dunaja. Ostali pa odpotujejo z grofom Posadowskim danes zjutraj. Posadowsky je brzjavil v Berlin, da so trgovinska pogajanja z Avstrijo prekinjena.

Milanski socialisti poraženi.

V Milanu imajo socialisti demokracije najboljše organizacijo. Od l. 1899. so pri volitvah v mestni zastop zmagali s svojimi kandidati. Letošnje leto se je pričelo po marljivih pripravah od katoliške strani resno delo pri vseh občinskih volitvah. V celi vrsti važnih občin so že letos padli socialisti demokracije. Zadnje nedeljo je pa padel Milan sam. Zmerni meščani so v zvezi s katoličani naskočili socialistično trdnjavo in

zmagali s vsemi 24 kandidati. Tiso bili izvoljeni s 17 500—17 600 glasovi; socialisti so pa ostali s 14 400—14 500 glasovi v manjšini. Da se izprevidi mož katoliškega gibanja, je treba opomniti, da katoliška stranka ni poslala vseh volivcev na volišče. Ko se je videlo, da socialisti padejo, so ostale še znatne rezerve doma. Leta 1902. so dobili socialisti 14 500 glasov, smeri meščani 7500; katoličani so se zdržali glasovanja. Iz tega se jasno vidi, da je nad 10 000 katoliških volivcev se udeležilo zadnje volitve. O socialistih je treba pripomniti, da imajo v Italiji pravzaprav tri stranke: Prvi so reformisti, ki se drže nekako Bernsteinovih načel in zahtevajo radikalnih prenosov v korist delavstvu. Katoliška stranka ima velik del njihovih zahtev tudi v svojem programu. Drugi so socialisti Marksovih načel. Tretji so pa revolucionarji, ki se po svojem programu le malo ločijo od komunističnih anarhistov. Italijanska katoliška organizacija za občinske volitve dela uspešno. Kadar je na delno mogoče, se ne boji niti kompromisov. Delavna je in pametna. Zato zmaguje.

Peticija „gospoj“.

Pruska zbornica je te dni razpravljala o peticiji gospoj. Več žensk je namreč zahtevalo, naj se za vse starejše neomozene ženske vpelje zakoniti naslov: gospa. V razpravi se je naglašalo, da bi bilo jako težko določiti starost, kdaj bi neomozene ženske izgubile naslov gospice in se jele nazivati gospa. Zbornica peticiji ni pritrčila.

Stajerske novice.

Š Okrajni zastop celjski je vlada razpustila in dosedanje volitve razveljavila, tako da se bode vršila čisto nova volitev. — Za vodstvo poslov okrajnega zastopa se je postavil za komisarja c. kr. okrajni nadkomisar g. pl. Lehmann. — S tem je hotela vlada napraviti Celjanom nekako uslugo, zlasti ker je leta 1888., ko je vlada na pritožbo narodne stranke razpustila okrajni zastop, takrat postavila za komisarja prejšnjega nadelnika, g. Gustava Stigerja, dočim je v tem slučaju ukrenila drugače. — Vlada si je pomagala iz zadrege, kako pomagati celjskim Nemcem, kateri so pri zadnji volitvi v okrajni zastop napravili grozno neumnost, da so štrikali pri volitvi v mestu celjskem in trgu vojniškem, tako, da so ostale volitve nedovršene s tem, da je na kratko presekala gorčičkivozelinsedaj vse dosedanje volitve razveljavila in okrajni zastop celjski razpustila, tako da se bodo morale vršiti nove volitve. Celjani delajo sicer navidezno na to odredbo veselo obzore, mi pa jih lahko že sedaj zagotovimo, da to veselje ne bode trajno. — Celjani! Na svidenje pri Filipih!

Š Slovenska ljudska šola v Celju. Zadeva stavbe slovenske šole v Celju je storila vendar enkrat po dolgotrajnem zavlečku precejšen korak naprej. Deželni šolski svet je končno odobril stavbišče v Karolininih ulicah v Celju, katero je okrajni šolski svet že kupil pred štirimi leti za blizu 23.000 gl., kateri denar je pa ležal toliko časa po nepotrebnem brezobresten in mrtev. Upamo, da se bode ta šolska zadeva kmalu popolnoma rešila, da ne bode na stotine slovenskih deklic moralo še vedno ostati brez pouka in sedeti doma zapeškom, mestu da bi hodile v šolo.

Š Poroka. V soboto se je poročil v romarki cerkvi v Petrovčah okr. zdravnik g. dr. E. M. Jul. Fridrich z gospodično Heleno Makonsky, hčerko generalnega zastopnika meščanske pivovarne, gosp. Makonskyja, v Plzinu. Mladi par je poročil g. g. F. Ogradi, celjski opat.

Š Politični shod na Vukovskem pri Mariboru se je s jajno izvršil. Stiger je dobil nezaupnico. Dobili smo o tej pomembni manifestaciji Slovencev mariborskega okraja obširen dopis, katerega priobčimo jutri.

Š Umrla je v Sv. Križu tik Slatine posestnica Rozalija Drogenik. — V Mariboru je umrl pismonoša v pokoju Jan. Podobnik. — V Spodnjem Dravogradu je umrl posestnik in lesni trgovec Anton Smaričnik, star 48 let.

Š Osebnosti. Umirovljen je glavni kontrolor c. kr. glavne davkarije v Celju, Oton Leeb. — Mesto pošne ekapedientke na Ponikvi je dobila Amalija Bakšič.

Š Utopljenca Janeza Pečarja iz Maribora so doneli v Dravi.

Š Dvorni svetnik Rožek je, kakor poročajo iz Gradca, praznoval včeraj 80letnico svojega rojstva.

Š Šolske vesti. V Dobruvce je imenovan za nadučitelja tamošnji učitelj g. Matej Tušek.

Š Krščanska nemška ljudska stranka v Gradcu napreduje! Pri včerajšnji občinski volitvi l. razseda v Gradcu je prišel kandidat krščanske ljudske stranke urednik Neunteufel v ožjo volitev. »Grazer Tagblatt« se pni jeze. Kakor se vidi, je g. Neunteufel nemškim nacionalcem v Gradcu pokazal, da je vreden svojega imena. Kan-

didata, katera je podpirala krščanska ljudska stranka, hotelir Brandel in župan Graf, sta dobila največ glasov 898, oziroma 827; ostali kandidati nemškega volivnega odbora nekaj nad 600, oziroma 400 glasov. V petek bo ožja volitev še za dva mandata. Urednik Neunteufel je dobil 338 glasov. Letos je krščanska ljudska stranka v tem razredu prvič samostojno nastopila.

Izpred porotnega sodišča v Ljubljani.

Nekvesta trgovskega uslužbenca.

Pri trgovcu Tomažu Mlekužu v Starem trgu služila sta kot trgovska pomočnika 19 let stari Leopold Span in 25 let stari Friedrich Kranjc in sicer od 15. januarja do 15. novembra 1903. Dogovorila sta se, da si bosta od gospodarstvenega denarja toliko nabrala, da bosta zamožga od potovati v Ameriko, odkoder bi Mlekužu pisala in mu priznala, da sta pri njemu vzela denar, da mu ga pa bosta takoj vrnila, kadar si ga toliko prisluži. Kakor obdolženca sama priznavata, vzela sta mu vsega skupaj 780 K. Trgovca Mlekuž pravi, da ni nikdar zapazil, da mu smanjkujejo kakšne zneske, pač pa se mu je ob sklepu bilance žudno zdelo, da je za tako veliki promet dobiček le premajhen. Ko je Kranjc svojo tedanjo službo zamenjal z neko drugo v Ajdovščini, vzjel je od vzetega denarja 508 K. Kasneje pa mu je Span poslal še 180 K Mlekuževga denarja. Dogovorila sta se čez nekaj časa, da Span prevzame Mlekužovo filialko v Igovi vasi in Kranjc mu je v to svrhu poslal 600 kron, katere je moral Span položiti za kavčijo. Da bi se pa kaka nepravilnost ne sumila, popravil je na brzojavki ime »Ajdovščina« v »Sevnico«, češ da bo vsak za trdo mislil, da so mu roditelji denar poslali iz Sevnice. Sele, ko je bilo Spanovo mesto prazno, ker je v Igovi vasi otvoril svojo trgovino, se je posrečilo njegovemu nasledniku, Jankotu Sumrada zaslediti malverzacijo. Oba obdolženca odkrito priznavata kaznjivo dejanje in le to trdita, da sta imela resni namen škodo popraviti. Mlekuž navaja, da ima samo 300 K škode vse drugo je dobil vrajeno. Med državnim pravnikom in zagovornikom vnela se je polemika, ali se ima ta kaznjivi čia smatrati za tatvino ali poneverjenje; porotniki so se s svojimi glasovi odločili za poneverjenje, nakar je porotno sodišče oziraje se na važne olajšalne okoliščine obdolženca obsodilo vsakega na 6 mesecev težke ječe obsodjene z 1 postom in trdim letiščem vsakih 14 dni; zasebni udeleženec Mlekuž se je pa zavrnil s svojo terjatvijo 300 K na civilno pravni pot.

Uboja oproščen.

Blaž Strempfel je popoldne dne 8. novembra t. l. nesel vredo žita v mlino; ker je bil pa nekaj vinjen, se je majal z vredo na rami sdaj na desno zdaj na levo. Ta komični prizor je gledal iz Telbanovega dvorišča Jernej Lindau, bajtar iz Podjelovega brda, ter mu je smejaje zaklical: »Blaž pojdi no dol, saj se te nič ne bojim«. Stezica za Telbanovo hišo je nekaka bližnica na Laniše; na tej stezici obrnil se je Strempfel, in ker je precej strma, padel je z vredo vred v bližini necega kozolca. Ta padeč je pa vinjenega Strempfela tako razburil, da je jel vpiti: »Jaz ti bom kri pokazal, jaz čem kri videti; in res sta se v veči Telbanove gostilne oba spoprijela, se valjala po tleh tako, da je bil enkrat eden, enkrat drugi na vrhu. Gospodinja je poklicala Jakobca Podobnika, kateri je na dvorišču butare vezal, da naj gre mirit, in res jih je spravil tako narazen, da sta vsak na eno stran padla. Lindau, ki je bil prvi po koncu, zgrabil je neko poleno, ter priletel k še na tleh kledečemu Strempfelu in ga, ne da bi mogel kdo zabraniti, hipoma z njim vdaril po glavi, pote a pa stekel. Ta je takoj po vdarcu nezavesten obležal, in drugo jutro v tem stanu umrl in sicer vsled otrpnenja možganov. Obdolženec svoje dejanje v bistvu priznava, izgovarja se le z nekakim silobranom, češ, da ga je Strempfel brez vzroka napadel, mu grozil s smrtjo ter da ga je zategadelj takrat udaril, ko se je ravno pobiral, ker se je bal, da bi zopet v njega ne skočil. Porotniki so vprašanje o uboju zanikali z 29 proti 3 glasovi in Lindau je bil oproščen. Obtoženca je bilo treba precej dolgo prepričevati, da je prost.

Po obravnavi so se porotniki pritoževali pri predsedniku sodišča, dr. Levičniku, da je zagovornik, dr. Ambroschütz nemški govoril. Gospod predsednik je dejal, da je zagovornika poslala odvetniška zbornica. Drugič naj go. porotniki protestirajo prej, takoj, ko zagovornik v slovenski razpravi prične govoriti nemški. Nihče pač ne more siliti porotnike, da bi v slovenski razpravi razumeli nemščino!

Književnost in umetnost.

* Slovensko gledališče. Razložek med gledališnimi igrami, katerih kal je vzrasla iz narodnih in domačih tal, ter med rasnimi francoškimi veseleigrami in burleskami — šestokrat jako dvomljive vrednosti — umeje poznati tudi naše občinstvo. — To smo imeli priliko opazovati včeraj. Dasi so bili »Legionarji« uprisorjeni v pretekli sezoni večkrat, chrnili so svojo privlačno silo. Vkljub temu, da včerajšnja uprizoritev »Legionarjev« ni bila najzvořejša, mnogoštevilni poslušalci niso štedili z glasnim priznanjem in z aplavzom tudi pri odprti sceni.

Dejanje igre ni baš obsežno in temelji na onem odstavku Jurčiča »Kranikovih« »Rokovnjačev«, iz katerega zveemo, da je Brnjač zapeljal nevesto inženjerja pl. Basaja, potem, ko je bil tega obdolžil tatvine, za kar Basaj sklene se osvetiti.

Kolikor mogoče — posrečilo se je g. Govekarju is te snovi spisati gledališno igro, h koje uspehu mnogo pripomoreta lep jezik in slog.

Kakor smo rekli uprizoritev bi bila lahko boljša in prvo je, kar zahtevamo, da naj je bodisi med igro bodisi med odmorom za kulisami mir in pa nastopi sigurnost na račun režije. Tako je možki zbor pevске točke iz bor n o pel, za kar je žel posebno zahvalo, a inake premalo živahno nastopal.

Dobra moč mlajšega domačega narašaja je g. Nučič, ki obeta res nekaj postati na deskah, ki predstavljajo svet: vsa dast mu! G. Verovšek je bil — samoobsebi umevno — v svojem elementu in skrbel za smeh, kar je tudi dosegel, in že takoj pri nastopu dobil poseben aplavz. — Pohvalno omenjamo gospe Danilove; priznanje zasluži tudi ostalo žensko osebje. Ulogo Brnjača pa bi bilo po našem mnenju nekoliko precizneje karakterizirati, kakor je to storil g. Boleška. — Mi si predstavljamo nastop te k me c a, ki mu je vsako sredstvo dobro, da doseže svoj namen, — v nastupu in gestikulaciji nekoliko drugačega, kot navadnega intriga; njegov nastop mora biti samozavesten, a ne brutalen. Bio bi prav, če bi se šel g. Boleška naprej učiti mimike, šele potem naj bi prišel nazaj h gledališču.

Pri predstavi je — živahno aklamirana — sodelovala Društvena godba, in reči moramo, da nismo vojaške prav nič pogrešali. Intendanca naj premišluje, ali bi ne kazalo že v prihodnji sezoni najeti to godbo. Svoji k svojim!

* Martin Žunkovič: Wann wurde Mitteleuropa von den Slaven besiedelt? Beitrag zur Klärung eines Geschichts- und Gelehrtenirrtums. Kremsier 1904. Druck und Verlag von Heinrich Slovák. Cena 1-20 K. Str. 111. — Zanimiva knjižica! Marsikoga bo njen polemični značaj omajal o starih nazorih. Znanost sedaj uči, da so se Slovani naselili v srednji Evropi v 6., k večjemu že v 5. stoletju. Proti temu zagovarja Žunkovič trditev: »Slovani so v srednji Evropi avtohtoni in jih je ponjih jeziku mogoče zasledovati daleč nazaj v diluvialno dobo«. Svoje preiskave je postavil Žunkovič na sledečo podlago: 1. Preiskuje postanek in pomen krajepisnih imen v srednji Evropi sploh; 2. preiskuje zemljepisno razširjenje krajepisnih imen slovenskega izvora in jih primerja z naravo kraja in z geološkimi razmerami; 3. preiskuje zvezo bajejalovja in ljudske domišljije med prošlostjo in sedanjostjo.

Seveda ne moremo slediti pisatelju v posameznostih. Kot časnikiarjem nam zado stuje, da samo objavimo njegov sklep. G. Žunkovič pravi, da o najstarejših naših sploh ni več upati, da bi se našli pisмени zgodovinski spomeniki. Zato je edini vir jezikovni zaklad, kateri nam predstavlja najstarejšo zgodovino. G. Žunkovič polaga toliko važnost na krajepisne razmere, da nam podaje fotografije krajev, katerih imena razlaga. To je seveda bolj živa in verojetna razlaga, nego smo je bili vajeni doslej od učenjakov »pri zeleni misli«. V knjigi je brez dvoma mnogo hipotetičnega. Ravno zato pa kliče po preiskavi in po odgovoru!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 30. novembra.

Naša enketa. »Narodovci« postajajo vedno bolj nervozni zaradi enket o vseslovenski ljudski stranki, kajti v »Narodu« je bilo rečeno, da ne — in sdaj morajo molčati. A težko je molčati o tako važni stvari. Ker »Narodovci« v svojem listu nimajo slobodne besede, oziroma se ga šenirajo že sami, je neki »realist« zanesel plod svojega

duha v hrvaški »Pokret«, v katerem je prišel do sledečega zaključka: V militarističnem žargonu bi označili »Slovenčev« tak-tiko tako-le: Enketa je »festhaltende Gruppe«, strankarsko klerikalno podrobno delo je pa »umfassender Angriff«. — To je sicer velika bedarija, a »Slov. Narod« je planil po njej, kakor izstradan pes in jo je ponatisnil. Ti stim liberalcem pa, kateri ne trobijo brez-pogojno v rog slovensko-nemške zveze, je zagodel tako: »V zborovanju deželnega zbora so mislili klerikalci, da razbijejo obroč deželnozbornske večine. Tu so bili poraženi, njih nameni prekrizani. Vendar pa je bile med neklerikalci nekaj takih politikastrov, ki so verjeli, da so se klerikalci v baš minolem zasedanju borili za slovensko narodno stvar. Te so hoteli klerikalci pritegniti na svoje prsi.« — Te »politikaestre« glasilo slovensko-nemške zveze zopet plaši s starim strašilom o »klerikalizmu«. A mi se ne damo oplasiti. Svojo pot gremo naprej pošteno in odkrito in vabimo vsakega zavednega Slovenca, naj pove svojo misel.

Kdo je kriv, da ne deluje vseučiliški odsek? Sobotni »Slov. Narod« je v odgovoru na zelo umešno opasko »Zora« iznašel, da klerikalci. Ti so namreč po njegovem vzrok, da v dotičnem odseku ni zastopnikov deželnega zbora in profesorskega kolegija ljubljanskega semenišča. To je — kratko povedano — laž! Vseučiliška akcija se je pričela v minoli legislativni dobi deželnega zbora. V tistem zasedanju se je tudi od deželnega zbora izvolila deputacija, ki naj v avdijseni razloži vladarju to zadevo. Ta deputacija še do danes ni bila v avdijsenci. Kdo je kriv? — Ali klerikalci ali slovensko-nemška zveza? Dotična deputacija z določenimi osebami je upravičena zastopnica deželnega zbora glede na vseučilišče. — Kdo je kriv, da vseučiliški odbor neče vedeti zanjo? Ali klerikalci, ali liberalni nemškutarji? — Profesorski kolegij ljubljanskega semenišča je izbral svoja zastopnika na vseučiliško akcijo, in podpisani teh zastopnikov so podpisani pod prošnjo, ki se je izročila ministrstvu. Kdo je kriv, da je bila Majaronova pot na Dunaj ob tisti priliki edino vidno dejanje vseučiliškega odbora? Katoliško-narodna stranka je delovala in deluje v tem oziru vztrajno in z določnim smotrom. Pri shodih zanaša vseučiliško misel med ljudstvo. V zvezi, ki jo ima naše katoliško akademsko dijaštvo z ljudstvom, je naša moč in naše delo, konference s Heinom in Schweglom so liberalno delo. Mi smo navdušili za vseučiliško idejo kmečke in delavske sloje. Liberalci pa — Schwegel naš jim osle kaže. Katoliško-narodni poslanci so v prednadmjem zasedanju deželnega zbora ponovno stavili nujni predlog, naj deželna vlada izposluje izvoljeni vseučiliški deputaciji avdijseno pri vladarju. Liberalci so imeli lepo priložnost, priklopiti se temu predlogu, in ko bi jim bilo kaj na tej stvari, bi se bil ta predlog v pol ure lahko sprejel. A liberalci so izjavili, da glasujejo proti nujnosti vsakega našega predloga, in ta njihov sklep je zaključil dotično zasedanje. — Iz vsega tega sledi za nas: Mi liberalcem v vseučiliški akciji nič ne zaupamo. Tudi v ti zadevi iščejo le strankarskih koristi. Ne branimo jim pa, da se udeležujejo našega resnega in odločnega dela za slovensko vseučilišče v Ljubljani. Samo toliko naivni nismo več, da bi pustili kakoga Danila Majarona samega nastopati v našem imenu. Mi imamo svoje zastopnike, državne poslance, ki imajo nekaj značaja in voljave. Ti so naravni voditelji vseučiliške akcije. Če hočejo liberalni revčki Andrejčki na Dunaju z njimi, slobodno jim! Tod pa imamo ljudstvo, ki razume našo sahtevo in ve z nami vred, da slovenski liberalci nimajo nič drugega, nego široka usta, zraven pa samo še toliko lenobe, da se da primerjati edino z njihovo brezvplivnostjo. Se nekaj! »Narodova« laž hoče, kakor smo že rekli, oslabiti opazko »Zora«, ki po pravici kritikuje nedelavnost vseučiliškega odseka. Zanimivo! Ti liberalni nemškutarji, ki so dozdej vedno tako nepopisno bahato bagatelizirali slovensko katoliško akademsko gibanje, čutijo potrebo, zagovarjati se proti »Zori«. Ti ljudje so začeli slutiti, kje je te

žišče. Naši akademiki jim imponirajo. In da se operó, morajo lagati. Hm!

Dogodki na graškem vseučilišču. Kakor smo že poročali, so nemški burši na pobalinski način pomazali deske slovenskih akademskih društev na univerzi. Vsled tega je rektor prepovedal vsem društvom rabo desk. Sinoči ob 5. uri zvečer je imel akademski senat sejo, v kateri je sklenil, da se strinja popolnoma s tem, kar je rektor odredil in da izraža glede obnašanja nemških buršev svoje ogorčenje.

Kdo ima seno na prodaj? Kakor smo že pred tedni poročali, je vlada meseca avgusta prepovedala seno izvažati iz države, ker se je letos vsled suše v mnogih deželah nakosilo malo sena, še manj pa otave. V mnogih krajih primanjkuje krme za živino. Z ozirom na to je osrednja vlada dala pol milijona kron na razpolago poljedelskemu ministrstvu, da podpira gospodarske zadruge, oziroma kmetijske družbe pri nakupu krme za one kraje, kjer je pomanjkanje. Državna podpora je v prvi vrsti namenjena v to svrhu, da se plašajo prevozni stroški na železnicih. V drugi vrsti dobe državne prispevke gospodarske zadruge in zveze, da morejo preskrbeti živinorejcem brezobrestna posojila za nabavo živinske krme. Ako državni zbor dovoli iz državnih sredstev nadaljno podporo, bode vlada imela še višjo svoto na razpolago. Ker torej na eni strani mnogi zaradi zaprte meje ne morejo prodati sena in je na drugi strani posebno v severnih deželah in v Istri veliko pomanjkanje krme, je mogoče seno presej ugodno prodati posredovanjem gospodarskih zadrug in kmetijskih družb, ki imajo nalog, da poročajo poljedelskemu ministrstvu o množini in ceni sena, ki je na prodaj.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani vsem rodoljubom. »Mal položi dar — Domu na altar« je bilo vedno vodilno geslo naše družbe, kadar se je šlo za to obremeniti slovensko javnost s kakim novim davkom v prid prepotrebne družbine blagajne. — »Mal položi dar — Domu na altar« je bila vedno vodilna misel družbinemu vodstvu, kadar je hotelo odpreti družbini blagajni vir novih dohodkov. Prav to geslo je pa tudi vodilo družbino vodstvo v njega 155. seji z dne 12. oktobra 1904. Povodom sklepa v tej seji se »Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani« oglašá danes pri slavnih uredništvih in društvih, pri vseh rodoljubnih Slovenkah in domorodnih Slovenih. A danes ne zahteva nikakih novih denarnih prispevkov, ali novih narodnih davkov. Prosi le, da ji vsakdo izmed njenih dobrotnikov prepusti to, kar premnogi izmed njih, kakor nerablivo vršejo od sebe. Neštete so v posesti slovenskega naroda se nahajajoče rabljene poštne znamke. Le malo kdo se ukvarja s tem, da jih zbira in ureja — večina jih zametuje. Ako bi pa ves slovenski narod vse te v njega posesti se nahajajoče rabljene poštne znamke podaril naši družbi, bila bi to nova in znatna podpora družbini blagajni. Vsaka pošiljatev takih znamk nam dobro dojde, za vsako pošiljatev bomo hvaležni, naj bodo že urejene ali tudine urejene zbirke ino zemskih ali domačih rabljenih poštних znamk. Nikdo Vas, Slovenke in Slovenci, naj torej odsej ne odstranjuje rabljenih poštних znamk. Če jih pridno nabira, ohranjuje in nam daruje zagotovi si hvaležnost podpisanega vodstva in podpirane slovenske dece. — Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. — Znamke naj se pošiljajo naravnost na naslov: »Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda« v Ljubljani.

»Akademiki«. Učit. Tovariši« je postal »akademik«. Tudi on je sprejel naše »velikrasno, a težavno naloge«, da bo kot »akademik« poučaval »zapuščeni, suženjski slovenski narod« z veleduhovitimi predavanji in s »prirodoslovnim svetovnim nasiranjem«. On že vidi v duhu velike dogodke. Najprej bo ta »akademik« »trčil skupaj pri svojem delovanju ob ono četo reakcionarcev, ki se drže na površju le s tem, da vzdržavajo sloje v duševni zakrknjenosti in ki zavajajo vdane jim ovčice v oni misticism, ki jih napravlja popolnoma nesamostojne.« Torej

trčili bodo ob nas, saj smo mi tisti, ki so tako »skrajnjeni« in tako »mistični«. Zdej pa res postajamo že radovedni od samega obetanja, kajti koliko časa že ob nas trkajo, da je gotovo eden že trčen, če ne mi, pa vsaj — »akademiki«!

— **Nesrečna rodbina.** »Slovenec« je že poročal, da so devtjarju Knezu v Jaršah pri Mengšu v treh tednih zaporedoma umrli žena, mati in en otrok. Četrty teden je zbolel še on sam in včeraj umrl, torej so v štirih tednih umrli štirje iz ene rodbine, ostala sta le še dva nedoročena otroka. Ravščina je velika, dolgovni neplačani; če bi se kdo teh sirot umilil na katerikoli način, bi storil silno dobro delo.

— **Mraz.** Včeraj je kazal toplotomer na prostem na Vrhniku in v Legatu 8 stopinj, v Kranju in na Jesenicah pa 9 stopinj po Celziju.

— **Gorenjčeva sestra?** »Jesenške Straže« 1. številka bo izšla v kranjski Lampretovi tiskarni 3. decembra.

— **Najden doln.** V Savi pri Tasnu so našli 24. t. m. rdečo pobarvani doln, vreden 80 kron. Čln je prinesla Sava z Gorenjskega. Shranjen je pri občinskem predstojniku.

— **Gozdni požar.** Dne 20. t. m. je gorel gozd Kuziova med Besnico in Podgradom. Požar je trajal celo noč in opustošil kake 3 ha. gozda. Sele 21. t. m. so breniški prebivalci pogasili ogenj.

— **Hlapec ubil otroka.** V Znojilah je hlapec France Mali vrzel kamen za otroci, ki so ga pri delu dražili. Kamen je tako ne srečno zadel na glavo devetletno Angelo Barja, da je ob tednu vled udarca umrl.

— **Vinski semenj v Vipavi** se je dobro obnesel. Uleženo se ga je na stotine vinogradnikov iz Kranjske in Goriške, ki bi svoj letošnji vinski pridelek radi čim prej v denar spravili. Žal, da vled slabega vremena ni prišlo toliko kupcev, kakor bi bilo sedaj želeli, upamo pa, da se prihodnji vinaki semenj, ki se utegne vršiti spomladi prihodnjega leta, čim večje število prejšnjih in novih kupcev poseti. Vina so jako dobra, zlasti ona, napravljena po novem načinu, in kar je najvažnejše, prav cena. Dobe se po 28 do 36 kron hektoliter. — Predavanja, katero je imel deželni potovalni učitelj gospod Fr. Gombač, se je udeležilo kakih 500 ukaželjnih vinogradnikov.

— **Ogenj.** V torek zjutraj ob 4. uri je gorelo na davi pri Bih Bistrici. Posestniku Rožiču je zgorela hiša in hlev ter veliko sena. K sreči je posestnik Repinc opazil v pravem času ogenj ter sklical skupaj ljudi, da so odnesli iz hiše opravo in rešili iz hleva živino. Pogorelec je bil zavarovan. Kako je ogenj nastal, se ne vé.

— **Umrli** je v Sturjah pri Aidovščini tamošnji posestnik in pedžupan g. Edvard Cigoj v 37. letu svoje dobe, zapustivši vdovo in več nedoročenih otrok.

— **Iz Amerike** poročajo, da je v Duluthu, Minn., umrl 22 let stari Slovenec Anton Skul, doma z Iga pri Ljubljani. Prehladil se je v rudokopu.

— **Občni zbor društva c. kr. davčnih uradnikov za Kranjsko** vršil se je dne 6. nov. 1904 v restavracijskih prostorih »Ilirija« v Ljubljani ob navzočnosti 31 članov. Namestu društvenega predsednika g. Klinca otvoril je občni občni zbor predsednikov namestnik gosp. Ravnikar s trikratnimi »Zivijo« kliči na cesarja, pozdravil je navzoče člane in predstavljal vladnega zastopnika g. mag. komisarja Robida. Nato je poročal predsednika namestnik o razvoju društva, katero ima sedaj 118 članov. Potem ko se je predsednik spominjal umrlega člana g. Globočnika, poročal je o delovanju društva perovodja g. Ruda. Iz poročila društvenega blagajnika g. Debelaka je razvidno, da je imelo društvo v letošnji funkciji dobi 514 K 85 h dohodkov in 450 K 46 vin. stroškov, toraj blagajniškega preostanka 64 K 39 vin. Na predlog računskega preglednika g. Tomea dobi je odbor absolutorij. Za leto 1904/05 sklenila se je članarina za uradnike in praktikante, ki imajo višji adjutum 6 K, za druge praktikante pa po 1 K. Po končani debati o dčilih vlogah in predlogih, naznanil se je izid volitev. V odbor so izvoljeni in sicer za dobo treh let: Josip Ahlin, Rudolf Binder, Anton Burger, Ivan Demšar, Franc Gregorič, Alojzij Mušič, Viljem Praprotnik, Vincenc Premk, Franc Ravnikar in Adolf Ruda. Kot namestniki: Aleksander Hruška, Ignacij Klinc, Anton Križman, Konrad Rozman in Ivan Stabelj; za računsko preglednika pa gg. Ribard Debelak in Ivan Tomec. Po prebranju dčilih brzojav zaključil je predsednik občni zbor in se zahvalil navzočim članom za udeležbo. Odbor se je sledeče konstituiral: Franc Ravnikar, c. kr. davkar v Kamniku, predsednik; Adolf Ruda, c. kr. davkar v Ljubljani, predsednikov namestnik; Vinko Premk, c. kr. davčni kontrolor na Vrhniku, blagajnik; Rudolf Binder, c. kr. davčni pristav v Kamniku, tajnik. Sedež društva se nahaja sedaj v Kamniku.

— **Na Viču pri Ljubljani** obhaja g. nadučitelj Jakob Mar 40. leto od svojega službovanja. Učiteljstvo, Vičani in Glinčani mu prirede v soboto, dne 3. decembra, ob 8. uri zvečer v prostorni dvorani restavracije g. Janka Trauna na Glincah slavnostni večer, h kateremu se vsi tovariši in prijatelji jubilaritovi najprijeanele vabijo. Kuvert brez pijače velja 70 kr. Uteležniki naj blagovolijo prijaviti svojo udeležbo vsaj do 2. decembra g. Janku Traunu, restavraciju na Glincah. — **O d b o r.**

— **Iz Novega mesta.** Ob česu ste naznanili, da sta bila tukajšnja posestnika Jak. Pavlič in Leopold Kopac a retirana. So dišče je obsodilo radi goljufije vsakega na štiri mesece zapora. Ženo in hlapca Kopačeva pa radi sokrivde vsakega na 2 meseca zapora. Rekurirali so na nadsodišče, ki pa je prvo obsodbo popolnoma potrdilo.

— **Čast g. Fr. Stingl,** župnik v Kotljah na Koroškem, je spisal članek v češki reviji »Vlast«. Omenjeni gospod poroča temu listu redno o slovenski literaturi.

— **Kanal Porto Rosega.** V navzočnosti namestnika Hubantche, predsednika pomorske oblasti Eberja in številnih drugih dostojanstvenikov je bil položen temeljni kamen za plovni kanal Trkič Monfalcone Porto Rosega.

— **Imenovan** je za župnika doseđanji administrator Alojz Podobnik v Gojzdu pri Kamniku. — C. kr. okrajni šolski svet v Litiji je imenoval izprašanega učiteljskega kandidata Jožefa Odlašeka v Ljubljani za začasnega učitelja v Polšniku.

— **Björnson o protislovanski politiki Avstro-Ogrske.** »Berliner Tagebl.« je obelodanil danjši članek Björnsona o »miroslinstvu in miroljubju«, kjer se bere tudi naslednje: »Oger n. pr. ne more biti noben miroljub, dokler ne dá duška svoji jezi nad krivico, katero vživajo nemažarski narodi, in nad krivičnimi postavami, vled katerih imajo nemažarski narodi, ki so številnejši kakor Mažari, manj zastopnikov v parlamentu nego oni. V Avstriji ne more biti nihče miroljub, kdor ne priznava, da je krivično, kakor se Slovani in Italijani po stopa, katerim ne privoščiijo ne nižjih ne višjih šol.

— **Slovenskim obrtnikom.** V Smarju pri Jelšah (na spodnjem Stajerskem) bi se mogel naseliti dober črevljar, krojač, klepar, kolar.

Ljubljanske novice.

K umoru in polizkušenem samoumuru na Vrhniku O včerajšnji obravnavi proti Franciški Zelich se nam še poroča: Po obravnavi se je Franciška Zelich zavedla. Dobila je toliko moči, da se ji je bilo mogče odpeljati na Dunaj. Do včeraj zvečer so zbrali zanj 62 K 70 v, s katerim denarjem so ji kupili gorko obleko. — Kupili so ji tudi gorak plašč. Tako je odšla na Dunaj.

Enakovrednost porotnikov. Pri včerajšnjem čitanju porotnikov je bil nemški nacjonalen mladenč Walland, ki je opravljal službo zapisnikarja, izrekel le pri nemških porotnikih »Herr«, slovenskim pa besedice »gospode« ni privoščil. Ali ni to bilo n a m e n tega nemške nacjonalnega mladeniča, katerega naj se nauči dostojnosti!

Predavanje »Slovensko krščansko socialne zveze«. Včeraj je jako zanimivo predaval o razvoju in zgodovini ter o sedanjem stanju tiskarske umetnosti tovariš Puhar. Prihodnje predavanje prih. torek. Predaval bo č. g. d. r. Jerše.

Devetdnevlica na čast Brezmadežni se je pričela danes v frančiškanski cerkvi na slovesen način. Vsak dan je zjutraj ob pol šestih slovesna sveta maša, popoldne ob pol šestih pridiga in litanije. Krasna je razsvetljava; poleg 32 stenskih žarnic razsvetljuje cerkev osem električnih lestencev, ki imajo skupno 108 luči. Ob sebi je umevno, da pevske zbor stori svojo dolžnost. Dne 8. decembra bo ob devetih imel pridigo in slovesno sveto mašo pred. in mil. gospod generalvikar kanonik Fija, po maši bo »Te Deum«. Vse pevske točke bo spremljal vojaški orkester. — Popoldne ob treh je pridiga, litanije, papežev blagoslov za vse vernike in darovanje. Sveti oče je namreč milostno podelil pravico, da se v vseh frančiškanskih cerkvah sme ta dan podeliti papežev blagoslov s popolnim odpustkom. Zvečer ob petih bo v samostanu slavnostna akademija, pri kateri bodo frančiškani bogoslovci proslavljali Brezmadežno v šestih jeziki, pevali in svirali. — Slavnost je interna.

Nevaren prisiljenec. Poročali smo o poglem prisiljenec, katerega je včeraj zjutraj prijel na pol zmznjenega policijski stražnik na C. sarja Jožeta trgu. O ponearečem poizkusu Vatovca je izvedel njegov tovariš, 22letni Leopold Jereb iz Nevlj. okraj Kamnik. Ker mu niso dovolili, da bi bil govoril s tovarišem, je sklenil, da se maščuje. Včeraj popoldne je šel v kuhinjo po vodo, dasi je to prepovedano. Seboj je imel črevljarski krivec. Paznik v kuhinji ga je zapodil iz ku

binje. Ko je odšel, je srečal paznika Ferd. Slugo, ga napadel in mu s krivcem prizadel več ran na prsih in na hrbtu. Ko se je povrnil v delavnico, je začel žugati paznikom. Šele s pomočjo vojaške straže so ukrotili nasilneža in ga zaprli v disciplinarno celico. Ranjenega paznika so obvezali v bolnišnici. Jereb je bil s 13. leti že kaznovan zaradi tatvine. Od takrat je bil zaradi tatvine, vladčarstva in napačnega javljanja že 14krat kaznovan. V prisilni delavnici je že drugič. Poizkušal je že večkrat pobegniti in je bil enkrat več časa skrit pod imenom Anton Kolenc na Glincah.

Koncert »Glasbene Matice«. V soboto, dne 3. decembra t. l., ob pol 8. uri zvečer, v zgornji veliki dvorani »Narodnega doma« koncert, katerega izvršuje c. kr. kormni virtuoz in častni član »Glasbene Matice«, gospod Fran Ondříček. Sodeluje klavirski virtuoz gospod Josip Faměra. Spored: 1. Dr. Anton Dvčar: Sonata za violino in klavir. F dur. Op. 57. I. Allegro, ma non troppo. II. Poco sostenuto. III. Allegro molto. 2. R. Strauss: Koncert za violino. D mol. Op. 8. I. Allegro. II. Lento, ma non troppo. III. Rondo. (Prestissimo.) 3. Fran Schubert: Muzikalnični momenti. Svira gospod Josip Faměra. 4. B. Smetana: Iz moje domovine. 5. Fr. Chopin: Balada. G mol. Svira gospod Josip Faměra. 6. a) Suk — Fran Ondříček: Dumka. (Nova skladba v rokopisu; b) Fr. Ondříček: Scherzo. — Začetek točno ob pol osmih zvečer. — Cene prostora: Sedeži po 4, 3 in 2 kroni, stojnja po 1 K 20 h, za dijake po 40 h se dobivajo v trgovini gospoda J. Lozarja na Mostnem trgu in na večer koncerta pri blagajni. — Prihodnji velikik koncert »Glasbene Matice« bo dne 8. januarja 1905.

Božičnica priredi 26. dec. »Gasilno in reševalno društvo«. Več priobčimo.

Opozarjamo na sestanek »Leonove družbe« ob pol 8. uri zvečer v »Rokodelskem domu«.

Za nedeljski počitek!

(Iz krogov trgovskih pomočnikov.)

Mnogo se je že govorilo in pisalo lansko, kakor tudi že prejšnja leta, o nedeljskem počitku pri trgovini. Žali bog so bile to samo želje in pisanje, a storilo se ni za nas popolnoma nič.

Pomočniki v Ljubljani so sicer dosegli, kar so želeli, kakor tudi po nekaterih gotovih krajih na deželi se je ukrenilo, da se prodajalne ob nedeljah ob 12. uri zapirajo. To pa ni nam, ki slutujemo v manjših krajih popolnoma nič pomagalo. Torej kaj bo z nami?

Ali bomo kdaj dosegli svojo pravično zahtevo ali nikoli? Tudi za nas na deželi naj bi veljala postava, da se imajo prodajalne ob nedeljah in praznikih ob 12. uri zapirati!

Mi ne zahtevamo niti cele nedelje prosto, temveč samo popoldan, ker vemo iz lastne izkušnje, da bi gg. trgovci imeli res anatno škodo, ako bi bile prodajalne v nedeljo celi dan zaprte.

Iz lastne izkušnje pa tudi vemo, da je ob nedeljah popoldan zmiraj jako malo kupčije, in da, ko se ljudje enkrat privadijo novemu redu, ne bodo gg. trgovci imeli prav nobene škode vled tega, ker bo vsak dopoldne kupil, kar bo rabil. Torej trg. sotrudniki, na noge!!

Prepričali ste se gotovo že, da se moramo sami postaviti na noge ker ako bomo čakali, da bi se drugi za nas potegnili, — gotovo ne bo iz tega sopot nič!

Več trg. pomočnikov iz Dolenjske.

Razne stvari.

Sistematična moritev deklet. Prebivalci malega predmestja Cumminsville v Ameriki so zelo razburjeni, kajti neki nepoznan lopov kar sistematično mori dekleta in je tekom par tednov umoril že troje. Dve svojih žrtve, Lulu Müllerjevo in Almo Stunigawegovo je morilec pustil na mestu ležati. — Njegova tretja žrtev je 20letna Ed. Cansingova, katero je napadel v petek zvečer, ko je šla domov.

Poštni razpored v Skadru. Odkar je izšel na Turškem novi zakon o kolkih, je carinski urad v Skadru zahteval od avstrijskega in italijanskega poštnega urada, naj se na vsak vožni listek za došle poštna voje prilepi kolek za 6 pijastrov. Italijanski poštni urad je to storil, a avstro-ogrski konzul ni hotel tega storiti in je zapovedal vse poštna pošiljave pošiljati kolka in carine proste strankam na dom. Dne 27. oktobra so poizkusili turški carinski stražniki avstrijskemu pismonočcu vzeti s silo poštna zavitke, katere je nesel s parnika na pošto. Avstrijski pismonoča se je z orožjem branil in pomagal mu je še en poštni sluga. Turškim ca-

rinskim stražnikom je prišlo na pomoč turško orožništvo in oba odvedlo v občinsko hišo. Kavas avstrijskega konzulata je takoj dčel in zahteval, naj turški orožniški najor takoj izroči poštna zavoje in izpusti poštna uslužbenca. Ker se je major branil in je hotel razoročiti kavasa, je ta vrzel majorja na tla. Zbrala se je velika množica in prihitele so turške vojaške patrulje in vse je pričakovalo, kdaj bo padel prvi strel na poštni slugi, ki sta stala z revolverjem v roki in branila poštna vreče. Šele avstrijski konzul je končal neprijeten prizor ter prevzel poštna vreče. Avstrijske poštna ale, ki dostavljajo sedaj nekolekavne poštna pošiljave strankam, spremljajo oboroženi kavasi. Turški carinski ravnatelj in nekaj uradnikov bo odtavljenih, ker hoče turški generalni guverner preprečiti razpor. Mohamedanci so na strani avstrijskega poštnega urada, ker cenijo točnost in rednost službe.

Svetovavslavska posojilnica v Pragi je imela dne 28. t. m. občni zbor. Sklenila se je redna likvidacija. Splošno se je priznavalo, da je duhovstvo pokazalo izredno požrtvovalno. Splošno so znižali svoje vloge za tri četrtine; nekateri na osmino in celo na šestnastino. Tako se je znižal primanjkljaj na 2 in pol milijona kron. — Tudi te svote upa likvidacijski odbor s prostovoljnimi popusti in doneski znatno snitiati.

Zrtev potresov. Nad 100.000 oseb je bilo pobitih v preteklem stoletju pri potresih.

Človeške obrvi. V enem samem letu se odprejo in zaprejo človeške obrvi, kakor se je proračunalo, do 4.000.000krat.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 30. novembra. Situacija v državnem zboru je vedno bolj zapletena in vedno verjetnejše je, da bo zasedanje prihodnji teden odgodeno. Mogoče je, da pride predloga za pomoč po uimah oškodovanim na dnevni red, vprašanje pa je, če bo rešena. Vsi agrarci pravijo, da so voljni privoliti refundiranje le v takem znesku, kolikor bodo znašala skupno podpore oškodovanim, torej okolu 35 milijonov kron. Vprašanje je, če se bo vlada s tem zadovoljila.

Dunaj, 30. nov. Popoldne ob 3. uri so se zbrali načelniki državnozbornskih klubov: Ta seja ne bo imela nikakega vsepa, ker so: »Slovenska zveza«, mladožeški klub, češki agrarci in češki socialisti odklonili udeležbo.

Dunaj, 30. nov. Češki minister dr. Randa je danes povabil k sebi načelnika »Slovenske zveze« dr. Sustersiža. Imel je z njim daljši pogovor. Podrobno sta se osobito razgovarjala o kulturnih zahtevah Slovencev.

Dunaj, 30. novembra. Posl. Suklje se je dal danes izbristi iz vrste govornikov, da ne prejudicira sklepom »Slovenske zveze«. Debata o vladni izjavi se vrši dalje, a posebnega zanimanja zanj ni. Mladožeškimi govornikom so Nemci hrupno ugovarjali. Prihodnja seja v petek.

Dunaj, 30. novembra. Vsenemška agrarna zveza je vložila danes nujni predlog za pomoč po uimah oškodovanim.

Tako hočejo spraviti v drugi obliki vladno predlogo, ki bi bila največ na korist le Nemcem, na dnevni red.

Dunaj, 30. novembra. Grof Posadovsky se je odpeljal z Dunaja.

Pariz, 30. nov. Komisija francoske zbornice je zopet razpravljala o predlogu za delitev cerkve od države. Daville je izjavil, da odklonjene vladne predloge zopet predlaga. Manjšina je protestirala in deloma ostavila dvorano. Nato sta bila prva dva odstavka sročeta.

London, 30. novembra. Ameriški milijonar Chepman je skočil s tretjega nadstropja na cesto in se ubil.

Budimpešta, 30. novembra. Cestni delavec Muser je ubil delavca Mihaela Bundasa, ker mu ta ni vrnil posojenih šest vinarjev.

Milan 30. nov. Socialistična večina je sklenila ta le sklep: »Z ozirom na izid zadnjih mestnih volitev, izstopajo podpisani iz mestnega zbora«. Potemtakem bodo v kratkem dopolnilne volitve aa ves mestni zbor. Ni dvoma, da bodo socialisti popolnoma pogoreli.

Rim 30. nov. »Civiltà cattolica« priobči v kratkem članek, ki v njem posiljuje laške katoličane, naj se pridno vdeležujejo

političnega življenja v boju proti revoluciji-
skim strankam, in naj se še zdaj organizu-
jejo za volitve.

London, 30. novembra. Nekateri vesti
iz Tokia trdijo, da naskok na Port Artur
še ni končan. Iz Tokia poročajo, da se na-
skok na severne utrbe še ni posrečil. Ja-
ponci nekaterih zavzetih utrdb niso mogli
vzdržati, pred druge utrbe se Japonci prišli,
a so bili z veliko silo vrženi nazaj. Japon-
cem se je posrečilo del utrbe Erlušan raz-
streliti z minami. Pri tem se v eni uri imeli
4000 mrtvih.

Peterburg, 30. nov. Zadnje dni je bilo
mного spopadov ob fronti mandžurskih
armad. V nobenem niso Japonci zmagali.
Posebno so Japonci silili proti desnemu ru-
skemu krilu. S tem so hoteli makirati svoj
pravi namen, da bi obšli levo krilo. Japonci
so pustili levo krilo čisto pri miru, a pr-
tem so šli daleč naprej, da bi ga obšli
Rusi so po kitajskih ogledih to izvedeli
in se pripravili na japonski napad, katerega
so popolnoma odbili.

Peterburg, 30. nov. Dopisnik „Birž.
Vjed.“ javlja iz Mukdena: Pogovarjal sem
se s praporščakom Kakiševom, ki je prišel
iz Port Arturja od glavnega štaba. Pravi, da
vlada povsod najlepše razpoloženje ter da
so vsi prepričani, da Port Artur ne bo pa-
del nikdar. General Steselj sam se je izrazil,
da je za trdno prepričan, da Port Artur ne
bo padel.

London, 30. nov. Japonski ministrski
predsednik Katsura se je izjavil, da Rusija
sejaj uvidi, da vojska s par bitkami ne bo
koudana. Za Japonsko pomenja ta vojska
smrt ali življenje. Noben Japonec ni v dvomu
glede resnosti položaja. Japonci so priprav-
ljeni žrtvovati zidnjega moža. Vojska s pad-
cem Port Arturja ne bo končana. Rusiji bo
dana priložnost za nov vojni načrt. Obe vo-
dični politični stranki na Japonskem sta glede
vojste in dovoljevanja potrebnih posojil edini.
Obe stranki zahtevata odločno korejsko po-
litiko in pomnožitev japonskega upliva na
Kitajskem.

Meteorološki poročilo.
Višina nad morjem 306-2 m, srednji tlak 736.9 mm

Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm	Tempe- ratura po Celsiusu	Vetrost.	Nebo	Velikost in smer vetra
29. 9. zveč.	736.3	-5.6	sl. sever	megla	
30. 7. jut.	737.4	-7.0	sl. jzh.		0.0
2. popol.	736.4	-3.8	sl. jug.		
Srednja včerajšnja temperatura -4.7°, norm 0.7°					

Tržna poročila.
29. novembra.

Budimpešta. Pšenica za april 10.21 do 10.22.
Rž za april 7.96 do 7.97. Oves za april 7.17 do 7.18.
Koruzna za maj 7.56 do 7.58.
Pšenica: ponudbe srednje; povpraševanje ome-
jeno, trdno. — Prodava 12.000 met. stotov. za 5 stot.
zadržano — Druga žita za 5 stotink zvišanja. —
Vreme: mrzlo

Javna zahvala.

Po dne 29. novembra 1904. proti Franciški Ze-
lich vršivši se poroti obravnavi nabral se je za F.
Zelich po inicijativi gosp. porotnikov od teh in dru-
gih gospodov, kateri žele biti neimenovani, znesek
62 K 70 h in se iste po slav. oskrbništvu jetnišnice
izročil. Za ta človekoljubni čin izreka zgovorništvu
v imenu in po naročilu Franciške Zelich vsem daro-
valcem najtoplejšo zahvalo. 1904
Ljubljana, 29. novembra 1904.

Zahvala.

Za mnogobrojno izraženo sočutje
povodom smrti naše iskreno ljubljene
nepoznane soproge, oziroma matere,
stare matere in tašče, gospe

KATARINE ZORKO

izrekamo tem potom vsem znanim
in prijateljem svojo najtoplejšo zahvalo
iskreno se zahvalujemo tudi vsem
darovalcem prekrasnih vencev in
šopkov ter za nepričakovano mnogo-
brojno, zelo častno udeležbo pri po-
grebu preblage rajnice. 1905

Posebno se pa še kar najtopleje
zahvalujemo milostljivemu prostu. g.
dr. Elbertu, prečistitima gg. prijorju
in subprijorju usmiljenih bratov v
Kandiji in vsem drugim pred gg. du-
hovnikom, kateri so nam z veliko-
dušno požrtvovalnostjo pri pogrebu še
posebno lajšali veliko bolelo.

Belacerkev, 26. novembra 1904.
Žaljuči rodbini Zorko-Majzelj.

Zaščitna znamka: „Sidro“
Liniment. Capsici comp.
Nadomestek za
Pain-Expeller
je splošno priznana kot izvrstno bol
blazujoče mazilo; cena 80 v., K 1.40
in K 2 se dobiva v vseh lekarnah.
Pri nakupovanju tega povsod pri-
ljubljenega domačega sredstva, naj se
jemlje le originalne steklenice v skat-
ljah z našo zaščitno znamko „Sidro“
iz Richterjeve lekarnice, potem se je
gotovo prejel originalni izdelek.
RICHTERJEVA LEKARNA
k „zlatemu levu“ v Pragi
Elizabethgasse stev. 5 nov.
Dnevo razpoložljive.

Polenovka
se dobi
vsak petek in vsak postni dan od sedaj do
Velike noči sveža in kuhana pri „Hobenku“
na sv. Petra cesti 17. 1903 2-1

Zahtevajte
brezplačno in franko
moj ilustrirani cenik z več
ko 800 podobami
**ur, zlatega in sre-
brnega blaga**
in godbenih reči
Hanns Konrad
tovarna za ure in izvozna trgovina
Most št. 955, Češko.
gld. 250.

Mednarodna panorama.
Ljubljana, Pogačarjev trg.
1906 **Ta teden**
IV. ciklus Tirinško.
Velezanimivo!

Vajenec
za mesarski obrt
iz dobre, poštene hiše, **se sprejme takoj.**
Nastop takoj. Naslov pové upravništvo.

Odlikovan
z zlato medaljo
na razstavi v Parizu 1904.

Dragotin Puc
tapednik in preprogar
Dunajska cesta št. 18,
zvršuje vsa tapetniška in dekoracijska dela
er ima v zalozbi vse v to stroko spadajoče
predmete lastnega izdelka. 884 29
kakor tudi pohištva prve kranjske mizarske
zadruga v Št. Vidu nad Ljubljano.

Pijte
Klauerjev
„Triglav“
najzdravejši vseh likerjev.
5441 50-107

P. n.
Velečastiti duhovščini in glavnemu občinstvu uljudno
naznanjam, da sem svojo manufakturno trgovino preželi z
Marijinega trga
na Stari trg št. 1 „Pod trančo“
v lastno hišo, prej Deterjevo, in da bom še cenejše pro-
dajal kakor dosedaj vse v to stroko spadajoče predmete.
Zahvaljujem se velečastiti duhovščini in glavnemu občinstvu
za dosedaj mi v toliki meri izkazano zaupanje in prosim da me tudi
nadalje v mojem novem podjetju blagovolijo podpirati, ter zagotov-
ljam z dobrim blagom po najnižjih cenah solidno postrežbo.
S spoštovanjem
Franc Dolenc
od danes naprej Stari trg št. 1 „Pod trančo“.

Pianino
je naprodaj
Ljubljana, Sv. Martina cesta št. 10
pri gosp. Balog.

Sode
nove več vrst od 60 do 700 l. potem
stari od 17 do 73 hl. so zaprodati pri
Ivan Buggenig,
cesta na Rudolfovo železnico št. 5 in
Bleiweisova cesta 42.

Kot novost priporočam:
Pero družbe sv. Cirila in Metoda,
škaflička K 2-—, po pošti K 2-20.
Stenski koledar za leto 1905
Cena 40, po pošti 50 vinarjev.
Mali skladni koledar za leto 1905
Cena 50, oziroma 60 vinarjev.
Jernej Bahovec, 1905 4-1
trgovca Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 12.

Važno za gospodinje!
Usojam si p. n. občinstvu naznaniti, da sem poleg
svoje že obstoječe trgovine z železnino na Vodnikovem
trgu otvoril še
specielni oddelek za
hišno in kuhinjsko orodje.
Potrudil se bom vedno, da bom imel v zalogi le
najnovejšo in najbolj praktične predmete, in se pripo-
ročam v obilni obisk 1908 2-1
Štefan Nagy
trgovina z železnino, hišnim in kuhinjskim orodjem
Ljubljana, Vodnikov trg 5.

Najnižje
cene!!
1902 6-2

Kožuhovine
v najlepši izbiri priporočam
ERNEST SARK
na ogli Židovskih ulic in Dvorskega trga.

Prporočam slavnemu p. t. občinstvu svojo
veliko zalogo

Miklavževih daril

in drugih v mojo stroko spadajočih stvari po
najnižjih cenah.

Za mnogobrojen obisk se najuljudneje priporoča
s spoštovanjem 1643 27-18

Harol Hošak, zlatar

Ljubljana, Prešernove ulice šte. 5,
založnik c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Velika Miklavževa prodaja blaga

se prične v ponedeljek, 21. novembra v zalogi blaga
A. Primožič, Ljubljana Mestni trg 25.

Stalna razstava blaga vsako nedeljo do Božiča tudi zvečer
pri razsvetljavi!

Od pričetka Miklavževe dobe do Božiča so cene kar največ
možno znižane in pri mnogih predmetih naravnost čudovito
niske, o čemer se vsak lahko prepriča, ako si ogleda zalogo, ne
da bi moral kaj kupiti.

Prodajalo se bode: vmerjena obleka v kartonu, perilo
za gospode in dame, kožuovina, preproge, konfekcija za
dame; kot paletoti, plašči, bluže in krila, poslednje last-
nega izdelka, predpasniki, svileni blago ca 5000 metrov in
številni drugi predmeti. 1001 52-29

Otvoritev kavarne.

Podpisani uljudno naznanja sl. občinstvu in svojim cenjenim odje-
malcem, da je za udobnost p. n. gostov poleg svoje slaščičarne

priredil in otvoril tudi

kavarno v glavnih prostorih na
Starem trgu št. 21 *

kjer se bode postrezalo z dobro belo in črno kavo, čokolado, čajem
in drugimi gorkimi in mrzlimi pijačami.

Priporočajoč svoje podjetje kar najboljšo, bilježim z odličnim spo-
štovanjem 1984 3-2

Jakob Zalaznik

pek, slaščičar in kavarnar
v Ljubljani, Stari trg šte. 21.

Naznanilo.

1893 9-5

Naznanjam, da sem svojo znano trgovino povečal in da bom
prodajal na dosedanjem prostoru vsakovrstno

domače in inozemsko usnje

ter druge v to stroko spadajoče potrebščine, kakor črevljarsko orodje,
mazila in črnila za boljša obuvala po najnižjih cenah na drobno
in debelo. — Vsem svojim cenjenim odjemalcem, kakor tudi ostalemu
p. n. občinstvu se priporočam za nadaljno naklonjenost.

Ivan Marchotti

trgovec z usnjem

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 30.

Velika izbira daril

za

Miklavža

kakor tudi

raznih predmetov za okrašenje božičnih drevesc

lastnega in tovarniškega izdelka.

Nadalje se priporočam slav. p. n. občinstvu za naročila raznih
najfinejših tort in vsakovrstnega okusnega peciva. — V zalogi
imam različnih desertnih in čokoladnih bombonov in postrezam
tudi s finimi desertnimi vini in raznimi likerji.

Fini turinski pelinkovec.

Vsak dan sveže medene, orehove in rozinove potice, šar-
kelj, pince in drugo pecivo, v pekarni pa fin domač ržen kruh.

Slaščičarna in pekarija

Jakob Zalaznik

Stari trg št. 21.

Mestni trg št. 6 Sv. Petra cesta št. 26

1981 6-2

Pozor! Vsakdo zasluži 20%,
kdor naroči uro!

Ker nameravam obdržati v svoji zalogi samo izdelke prvih švi-
carskih tovarn „Union“ — znamka „Union“ — ter druge fine ure, sem
odločil čez par tisoč žepnih ur, (švicarskih izdelkov), katere prodajam

20% ceneje

kakor doslej. Za vse te ure jamčim
pismeno!

Kdor torej želi dobro uro po
nizki ceni, naj ne zamudi te ugodne
prilike!

Briljanti so obrestovan kapital!

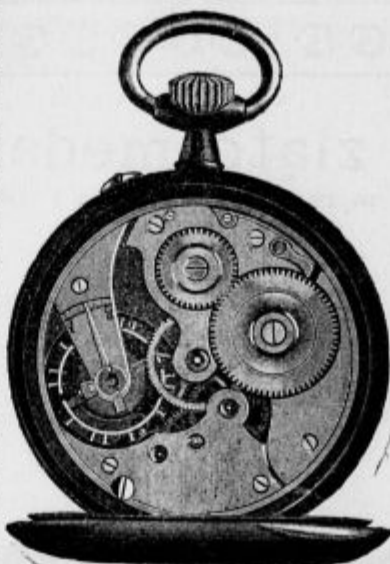
Kdor si namerava omisliti briljante,
naj jih sedaj nakupi, ker pozneje bodo
mного dražji! Cena briljantov se viša
od dne do dne! 265 52-46

Za prav obila naročila se ulj. priporoča

Fr. Čuden

urar in trgovec v Ljubljani.

Glavna trgovina: Prešernove ulice.
Filijalka: Glavni trg, naspr. rotovža.



Ure 20% ceneje, dokler traja zaloga!

Največja zaloga! * Najnižje cene! * Dobro blago!

Po ugodni ceni
sukneno blago pri
R. Miklauc
Ljubljana
Špilalske ulice šte. 5.

1650 52-50

GRIČAR & MEJAČ

Prešernove ul. 9, Ljubljana, Prešernove ul. 9

priporočata svojo z najnovejšimi predmeti popolnjeno zalogo v

konfekciji za dame kakor tudi obleke za gospode in dečke,
zagotavljajoča točne in solidne postrežbe po čudovito nizkih cenah.

Geniki se razpošiljajo na zahtevo zastonj in poštne prosto.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“

I, Wellzelle 10 in 13, Dunaj, I, Strubelgasse 2.

Rekny in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Kavarevanja za zgube pri šrekanjih, pri izšrekanju najmanj-
šega dobitka. — Premose za vsake šrekanje.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih
stvarih, potem o kurzi vrednostih vseh špekulacijskih
vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosego kolikor
je mogoče višjega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih
glavnih. 134 405